

29 czerwca 2010

Pana-Rejowe włości

Gmina Oksa położona jest na Wyżynie Przedborskiej, w obrębie Niecki Włoszczowskiej. Zajmuje powierzchnię 90,26 km². W 16 sołectwach mieszka ponad 5 tysięcy osób. Oksa jest gminą o charakterze rolniczym, 73 % jej powierzchni pokrywają bowiem użytki rolne. Rolnictwo jest głównym źródłem zatrudnienia oraz utrzymania dla większości jej mieszkańców. Dzięki aktywności władz samorządowych, które z powodzeniem ubiegają się po środki unijne, w gminie powstają przedszkola, nowoczesne obiekty sportowe, remontowane są drogi, budowane wodociągi.

Historia Oksy związana jest z osobą Mikołaja Reja, uznawanego za “ojca literatury polskiej”. W 1554 r. założył miasto, którego nazwa pochodziła od herbu Reja – Oksza. Fundator zapewnił każdemu osadnikowi działkę budowlaną. Mieszczanie otrzymali po półanku pola, prawo wyrębu oraz do wykarczowania lasu pod łąki. “A ja Mikofaj Rej, będąc dziedzicem Nagłowickim, Tworowskim i Pawężowskim, oznajmuję tym listem komukolwiek dziś i na potem będzie wiedzieć potrzeba, iżem posadził miasto na gruncie swym tworowskim imieniem Oksza”.

Miasteczko rozwijało się, w 1573 r. było tam kilku rzemieślników, 10 domów oraz młyn. Syn pisarza, Andrzej Rej wznosił w Oksie ratusz oraz jatki rzeźnicze. Rejom zawdzięcza Oksa także swój parafialny kościół. Zbudował go w 1570 r. Andrzej Rej, syn pisarza, jako zbór kalwiński. Świątynią katolicką stał się ponad sto lat później. Wzniesiony został na planie krzyża greckiego, złożony z jednoprzęsłowych, prostokątnych ramion: nawy, kaplic bocznych i prezbiterium. Nad wejściem widnieje herb Rejów, od strony wschodniej trzy marmurowe epitafia, z których jedno poświęcone jest Andrzejowi Rejowi. Bezcenną pamiątką jest bardzo dobrze zachowana kamienna ambona, w kształcie wielkiego kielicha.

W 1667 r. miasto było podzielone pomiędzy dwóch właścicieli. Było tu 26 domów i 179 mieszkańców. Ważnym momentem w historii miasta było niewątpliwie powstanie styczniowe. 20 października 1863 r. rozegrała się bitwa pod Okszą. Oddziałami powstańczymi dowodził Zygmunt Chmieleński. W 1867 r. Oksa utraciła prawa miejskie.

Kraina karpkiem słynąca

Dziś Oksa jest gminą typowo rolniczą. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 5 ha. Dominuje uprawa zbóż, hodowla trzody chlewnej, drobiu i karpia. Na terenie gminy nie ma zakładów przemysłowych, co sprzyja produkcji zdrowej żywności. Niewątpliwym atutem są

stawy, w których hodowane są karpie, zajmują one 240 ha.

17 listopada 2009 r. na Listę Produktów Tradycyjnych został wpisany „Karp z Oksy” hodowany w Gospodarstwie „Lasochów” prowadzonym przez Leszka Stypulę. Ważną rolę w rozwoju działających na terenie powiatu jędrzejowskiego i gminy Oksa gospodarstw agroturystycznych spełnić może Lokalna Grupa Rybacka „Jędrzejowska Ryba”, która będzie czynić starania o uzyskanie dotacji unijnych na poprawę infrastruktury terenów związanych z działalnością rybacką.

Odwiedzając okolice Oksy warto obejrzeć we Wronie k. Zakrzowa drewniany młyn z 1935 r., w Węgleszynie kościół św. Andrzeja, wybudowany w 1367 r., z pięknym barokowym ołtarzem z początku XVIII w. oraz obrazem Matki Boskiej Szkaplerznej, W Oksie znajdują się fundamenty domu, który prawdopodobnie został wniesiony przez Mikołaja Reja. Z tego okresu pozostała jedynie aleja lipowa prowadząca obecnie do lasu.

Szansą unijne pieniądze

Od 2006 r. gminą kieruje **wójt Tadeusz Soboń**. – Z działalnością samorządową związany jestem od 20 lat. Byłem radnym gminy, delegatem do Sejmiku Samorządowego Województwa Kieleckiego, radnym powiatu jędrzejowskiego – mówi gospodarz gminy Oksa. Tak jak wiele polskich miast i miasteczek, także Oksa szansę swojego rozwoju upatruje w możliwości pozyskania środków zewnętrznych. Władzom gminy udało się zdobyć dofinansowanie m.in. z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego, budżetu państwa, Narodowego Programu Przebudowy Dróg, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Wójt gminy Oksa Tadeusz Soboń podkreśla, że najważniejszą dla gminy inwestycją była budowa wodociągu dla miejscowości Lipno, Zalesie, Zakrzów, Błogoszów i części Pawężowa. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 3.963.632 zł., z czego dofinansowanie z RPO – ponad 2 mln 270 tys. zł. Dzięki unijnemu wsparciu gmina została zwodociągowana w 75 %, natomiast do końca roku przygotowana zostanie dokumentacja techniczna obejmująca budowę wodociągu grupowego w miejscowościach Rzeszówek, Popowice, Tyniec Kolonia, Tyniec Wieś oraz część Oksy i Pawężowa wraz z niezbędną infrastrukturą wodociągową. Są szanse na unijne dofinansowanie tej inwestycji z RPO, gmina podpisała bowiem na to zadanie pre-umowę. Na liście rezerwowej RPO znajduje się wniosek o dofinansowanie projektu na kanalizację Oksy i zbiorczą oczyszczalnię.

Warto wspomnieć także o modernizacji oświetlenia ulicznego, remontach gminnych dróg, jak choćby na trasie Gawrony - Węgleszyn Ogrody (dofinansowanie z RPO) oraz Węgleszyn – Dębina. Wraz ze Starostwem Powiatowym w Jędrzejowie, gmina realizuje natomiast inwestycję dotyczącą odbudowy dróg powiatowych w Kanicach, Popowicach i Węgleszynie. W 2009 r. zakończyła się przebudowa drogi wojewódzkiej nr 742 na odcinku Błogoszów –

Przygradów o długości 2,8 km. Wyremontowany został także odcinek drogi z Oksy w kierunku Małogoszcza. Inwestycja była prowadzona od 2000 r., odbywała się w trzech etapach. Została zrealizowana m.in. dzięki środkom pozyskanym z programu SAPARD, ZPORR oraz Narodowego Programu Odnowy Dróg Lokalnych. Kosztowała 1.441.061,15 zł. W kosztach modernizacji partycypował także samorząd gminy Oksa (250.000 zł.).

Dzięki środkom w ramach PROW „Odnowa i rozwój wsi” przebudowany został Plac Mikołaja Reja w Oksie. W parku powstały ścieżki z kostki brukowej, odnowiona została nawierzchnia oraz chodniki wokół parku. Na realizację tej inwestycji gmina pozyskała dofinansowanie w wysokości ponad 480 tys. zł.- Przy realizacji inwestycji drogowych bardzo dobrze układała się współpraca gminy z Zarządem Województwa Świętokrzyskiego, ze starostwem powiatu jędrzejowskiego, Świętokrzyskim Zarządem Dróg Wojewódzkich. Efekty są widoczne. Tylko w 2009 r. na terenie gminy zostało oddanych do użytku 14 km dróg - podkreśla wójt

Tadeusz Soboń.

Nowe świetlice i przedszkola

Władze Oksy dużą wagę przywiązują do rozwoju edukacji na terenie gminy. Modernizują infrastrukturę oświatową, budują nowoczesne obiekty sportowe, dbają o rozwój najmłodszych mieszkańców. W 2007 r. dzięki dofinansowaniu z Ministerstwa Sportu oddano do użytku halę sportową przy Zespole Placówek Oświatowych w Oksie. Dwa lata później powstało tam nowoczesne boisko sportowe. Gruntownej modernizacji doczekał się także budynek Szkoły Podstawowej w Węgleszynie. Wymienione zostały okna, system centralnego ogrzewania. Dzięki dofinansowaniu z RPO (892 808, 30 zł) przy szkole powstała także nowoczesna sala gimnastyczna. Gmina skorzystała także z unijnych środków w ramach programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przeznaczonych na zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej. - W ramach projektu „Dworskie Przedszkola” w gminie powstały trzy punkty przedszkolne w miejscowościach Lipno, Kanice i Węgleszyn - informuje **wójt Tadeusz Soboń** - na ich działalność otrzymaliśmy ponad 460 tys. zł. Opieką przedszkolną zostało objętych 46 dzieci. Oprócz zajęć dydaktycznych organizowane są tam także wycieczki, zajęcia artystyczne, przedszkolaki uczą się także języka angielskiego oraz obsługi komputera - dodaje gospodarz gminy.

Miejscom służącym integracji i aktywizacji lokalnych społeczności są wiejskie świetlice, które w ostatnich latach powstały w ramach programu Integracji Społecznej. W miejscowości Błogoszów, w budynku po szkole podstawowej uruchomiona została Świetlica Strażacka. Korzystają z niej mieszkańcy wsi Błogoszów i Pawężów. Pod egidą OSP świetlica działa także w Zakrzowie. Organizowane są wycieczki, ogniska, dzieci mogą tam ciekawie spędzać wolny czas.

Dzięki środkom z Urzędu Marszałkowskiego („Świętokrzyski Program Odnowy Wsi”)

remontowane są remizy Ochotniczych Straży Pożarnych w Rembiechowie, Tyńcu i Kanicach. Na terenie gminy funkcjonuje 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Dzięki wsparciu Zarządu Wojewódzkiego OSP RP, WFOŚ i GW oraz środkom własnym gminy, druhowie OSP Węgleszyn otrzymali nowoczesny samochód pożarniczy, który kosztował 460 tys. zł. Strażacy – ochotnicy z Oksy i Węgleszowa uczestniczyli także w akcji przeciwpowodziowej w Nowym Korczynie i Sandomierzu.

Jakie plany na przyszłość? – Przede wszystkim dokończenie wodociągowania gminy, budowa przydomowych oczyszczalni oraz kanalizacja miejscowości Oksa i Popowice. Do końca kadencji chcemy także zmodernizować wszystkie drogi powiatowe na terenie gminy, opracować dokumentację wraz z budową kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków – zapowiada gospodarz gminy Oksa. – Wszystko po to, by mieszkańcom żyło się w naszej gminie lepiej – podkreśla **Tadeusz Soboń**.